

Ajankohtaiskatsaus järjestöjen tilanteeseen ja otteita Pohjois-Karjalan järjestökyselyn tuloksista

19.5.2026

Ninka Reittu
Pohjois-Karjalan
Sosiaaliturvayhdistys ry

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen toiminnan painopisteet:

1. Osallisuus

- ihmisten äänen kuunteleminen ja välittäminen kehittämiseen ja päätöksentekoon
- osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien ja sosiaalisen turvallisuuden parantaminen
- Syrjäytymisen ja eriarvoisuuden vähentäminen

2. Järjestöt

- järjestöjen toimintaedellytysten, kansalaistoiminnan ja järjestöjen palvelutuotannon edistäminen muuttuvassa toimintaympäristössä
- järjestöjen työllistämisen, viestinnän, monikulttuurisuuden tukeminen
- järjestöjen ja julkisen sektorin sekä yksityisen sektorin yhteistyön edistäminen
- verkostojärjestönä tuemme järjestöjen välistä yhteistyötä

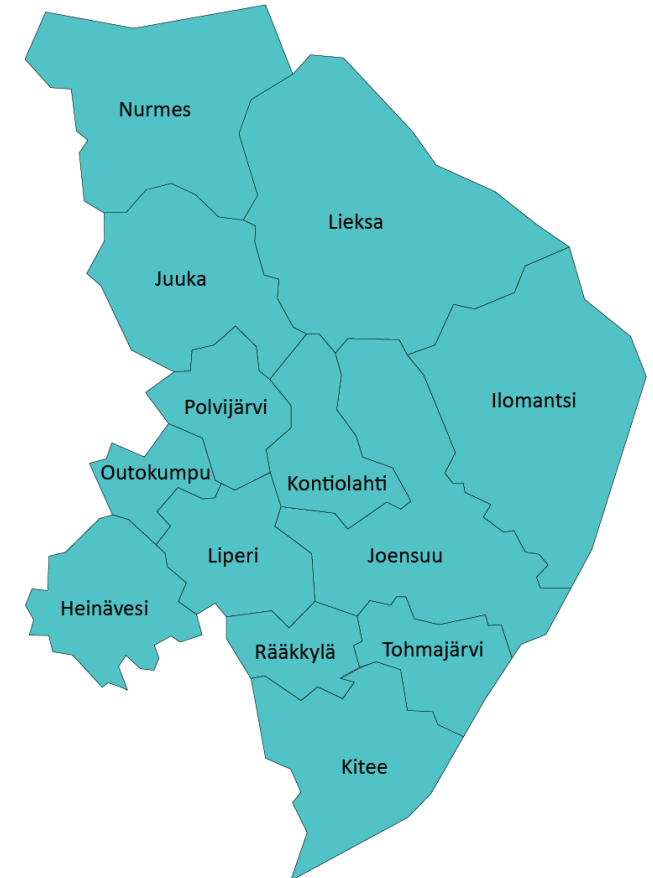
3. Yhteiskuntapolitiikka

- alueelliseen ja valtakunnalliseen sosiaali- ja terveystalouteen ja muuhun yhteiskuntapolitiikkaan vaikuttaminen
- alueellisen ja valtakunnallisen vuoropuhelu ja yhteistyö

Yhdistykset Pohjois-Karjalassa 5/2026

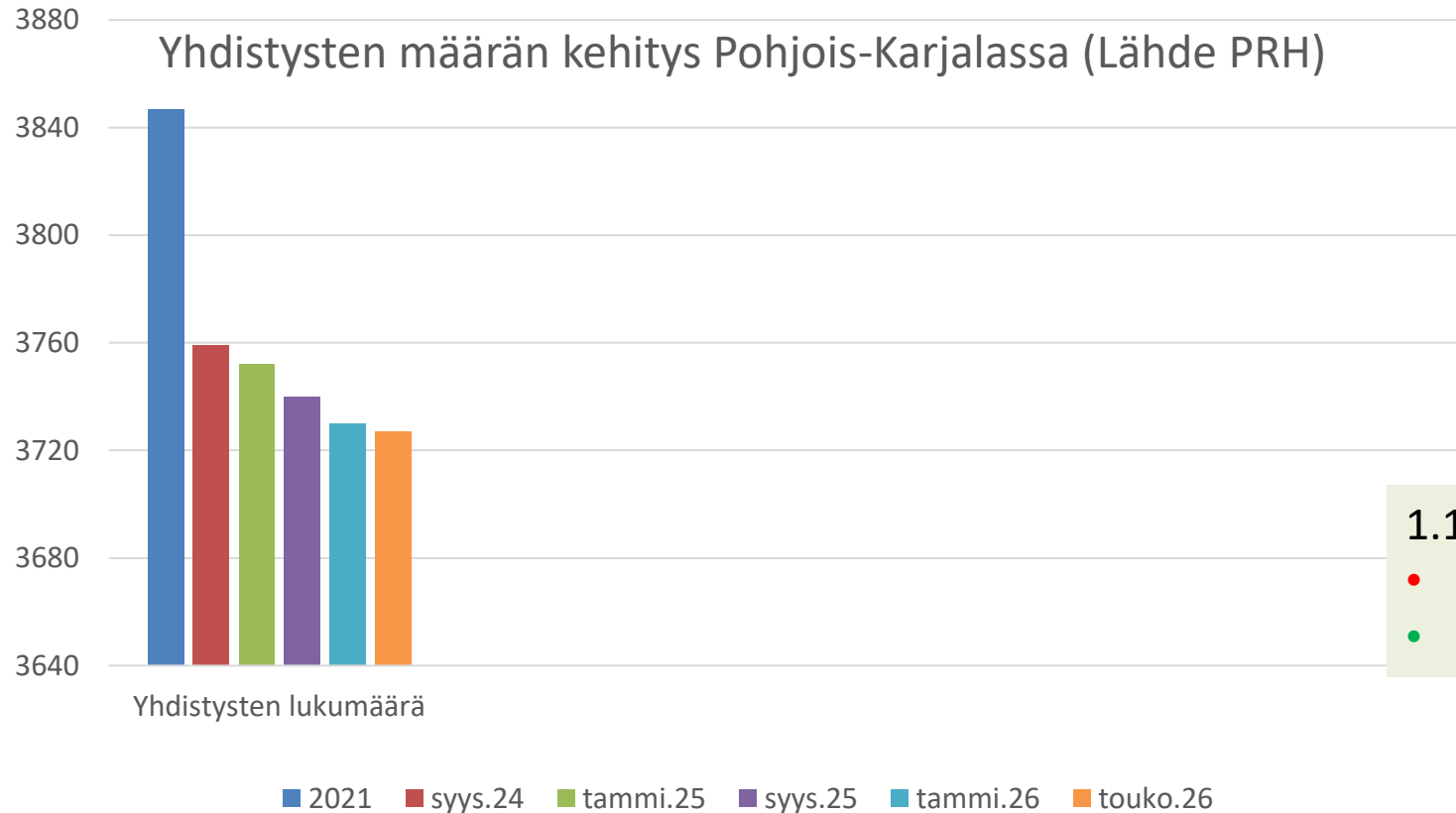
➤ 3727yhdistystä (tilanne 11.5.2026, vertailu tilanteeseen 1/2026)

- Heinävesi **138 (+1)**
- Ilomantsi **181**
- Joensuu **1594 (+4)**
- Juuka **148 (+2)**
- Kitee **272 (-1)**
- Kontiolahti **185 (+2)**
- Lieksa **313 (-2)**
- Liperi **192 (-2)**
- Nurmes **254 (-2)**
- Outokumpu **156 (-2)**
- Polvijärvi **105 (-1)**
- Rääkkylä **79 (-3)**
- Tohmajärvi **110 (+1)**

Suomessa on noin 107 000
rekisteröityä yhdistystä
Yhdistysrekisteri: www.prh.fi

Yhdistysten määrän kehitys Pohjois-Karjalassa 2021-2026

2021 3847

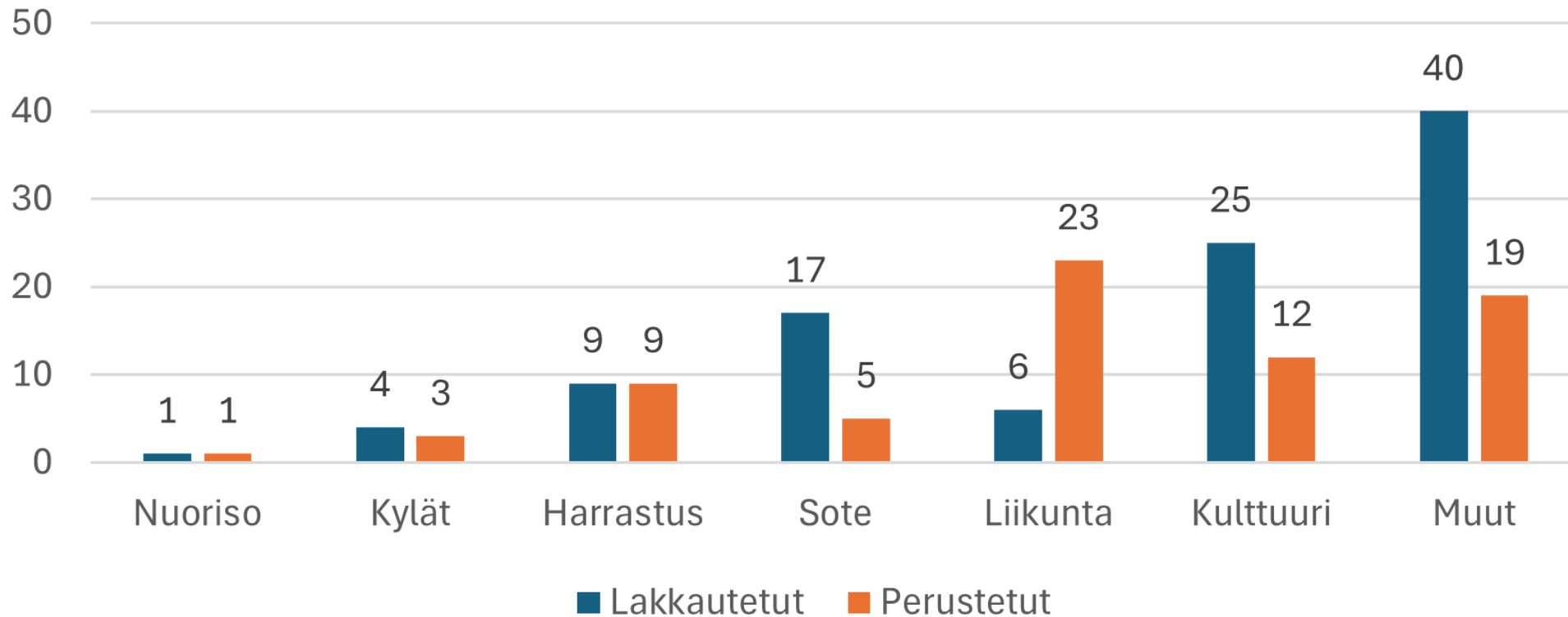
2025 3745

2026 3727

1.1.2025-11.5.2026 Pohjois-Karjalassa on

- **lakkautettu 102** yhdistystä
- **perustettu 72 uutta** yhdistystä

Lakkautetut (102) ja perustetut (72) pohjoiskarjalaiset yhdistykset toimialoittain vuosina 2025–2026

PENTIN PALVELUT

PENTTI 82v
Yksinasuva
pienituloinen
eläkeläinen

Kunnan palvelut

Sote-palvelut

Ateriapalvelu 3 krt/vko

Siivouspalvelu
2 krt/kk

Perusterveydenhuollon
sh- ja lääkäripalvelut

Sydänkontrolli
sairaalassa 1krt/vuodessa

Lääkkeiden apteekkijakelu

Asiointiliikenne

Kansalaisopiston
kuoro

Esteettömät
puistot ja
virkistysalueet

Seniorisali
(kuntosali)

YHDISTYKSET PENTIN ARJEN TURVANA JA OSALLISUUDEN MAHDOLLISTAJANA

PSYKOSOSIAALINEN TUKI

Akuutti tuki, ohjaus ja neuvonta palvelujen piiriin, kun puoliso kuolee

OHJAUS JA NEUVONTA

Neuvonta esim. terveys- ja sosiaalipalveluihin ja -etuuksiin liittyvissä asioissa

TIEDONVÄLITYS

Ryhmätoiminnassa jaetaan tietoa ajankohtaisista asioista ja palveluista

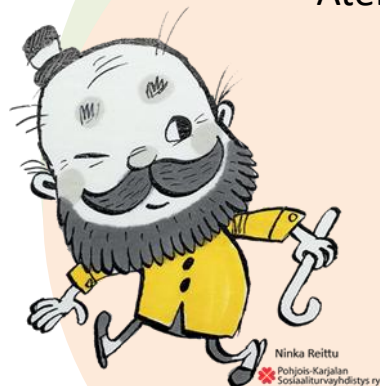
HARRASTUKSET, KERHOT JA RYHMÄTOIMINTA

Ikämiesten ryhmätoiminta

KOHTAAMISPAIKAT

Aamupala tai päiväkahvit vähintään kerran viikossa ja samalla muiden ihmisten seuraa ja päivän lehden lukeminen.

PENTTI 82v
Yksinasuva
pienituloinen
eläkeläinen

Kunnan palvelut

Sote-palvelut

Ateriapalvelu 3 krt/vko

Siivouspalvelu
2 krt/kk

Perusterveydenhuollon
sh- ja lääkäripalvelut

Sydänkontrolli
sairaalassa 1krt/vuodessa

Lääkkeiden apteekkijakelu

Asiointiliikenne

Kansalaisopiston
kuoro

Esteettömät
puistot ja
virkistysalueet

Seniorisali
(kuntosali)

TAPAHTUMAT

Osallistuminen
hyvinvointipäivään

RETKET JA LEIRIT

Osallistuminen luontoretelle
ja teatteriretkelle

YSTÄVÄTOIMINTA

Vapaaehtoinen ystävä käy kerran viikossa

VERTAISTUKI

Ikämiestoiminnan kautta
muiden ikämiesten tuki.
Vertaistukiryhmä sydänpotilaalle.

VAPAAEHTOISTOIMINTA

Oman voinnin mukaan
vastuutehtäviä ryhmätoiminnassa,
vaikkapa laulutuokion vetäminen

APUA JA TUKEA ARJESSA, ESIM. ASIOINTIAPU

Tukihenkilö auttaa sairaala-asioinnissa
tai kaupassa käymisessä, digituki

AINEELLINEN APU, RUOKA-APU

Ruokajakelusta ruokakassi kahden
viikon välein ja joskus vaatteita
kohtaamispaikan lahjoitusvaatteista

Pohjois-Karjalan järjestökysely 2026

Kyselyn toteutus

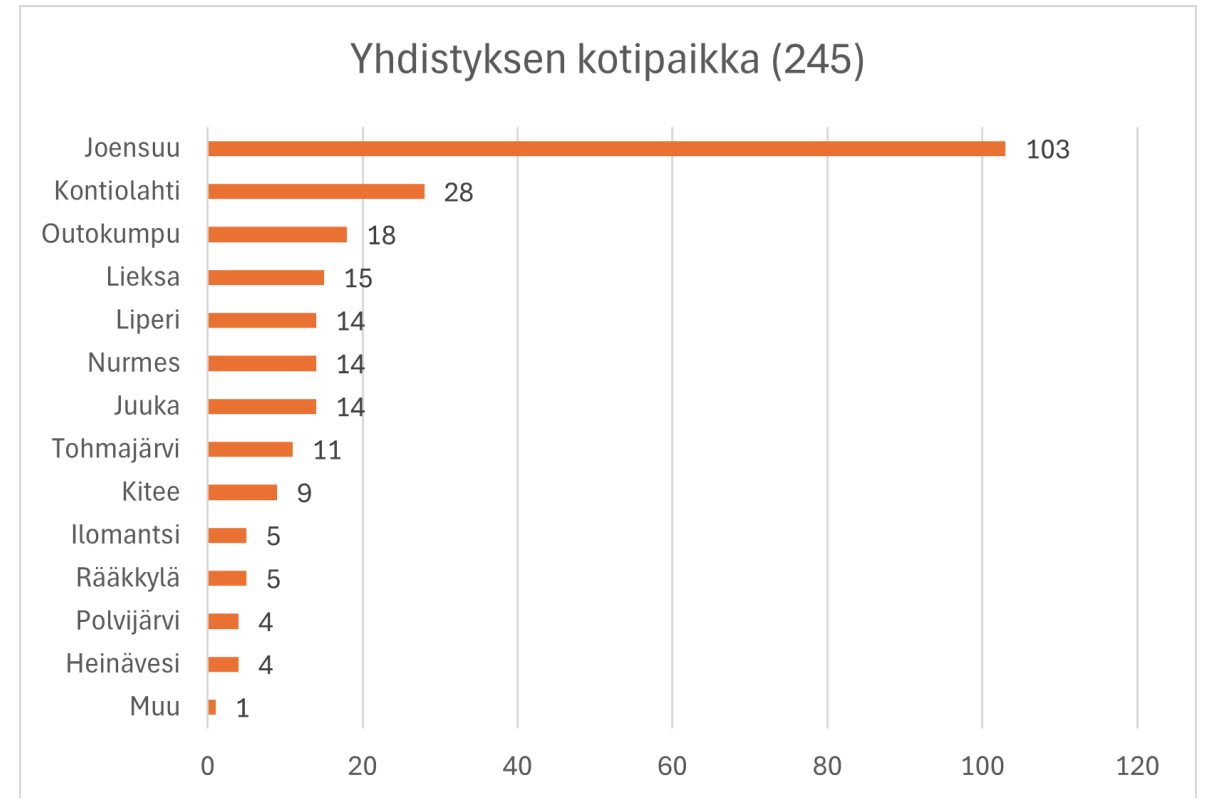
Sähköinen tai paperinen
kyselylomake 26.2.–7.4.2026

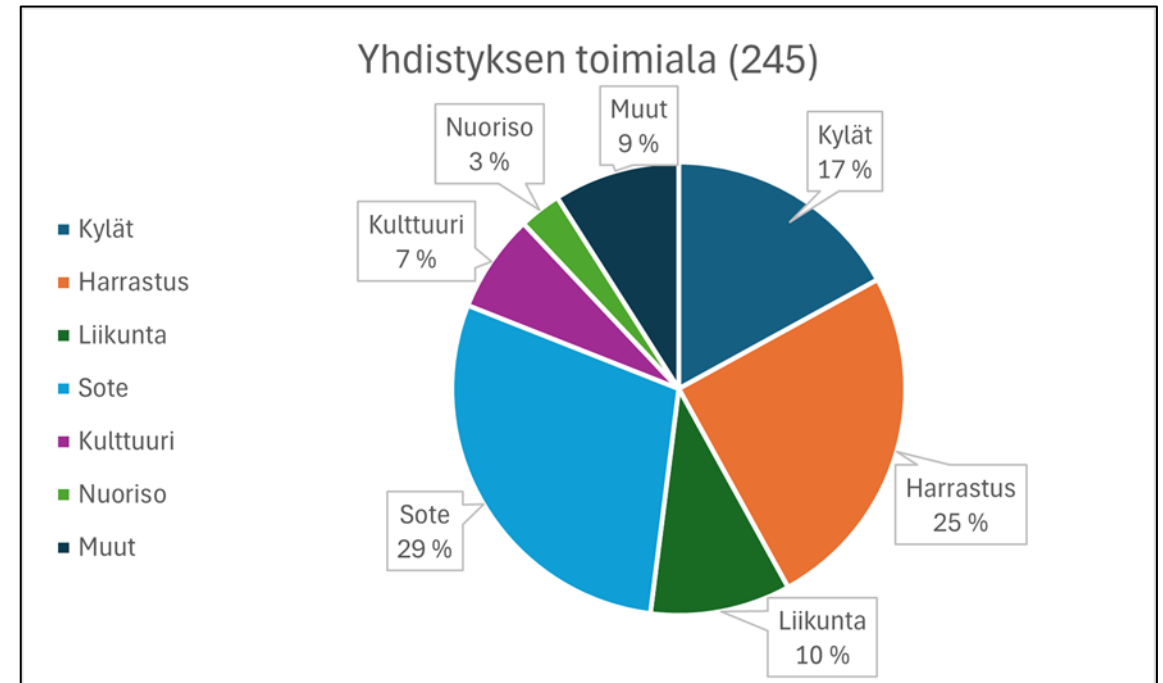
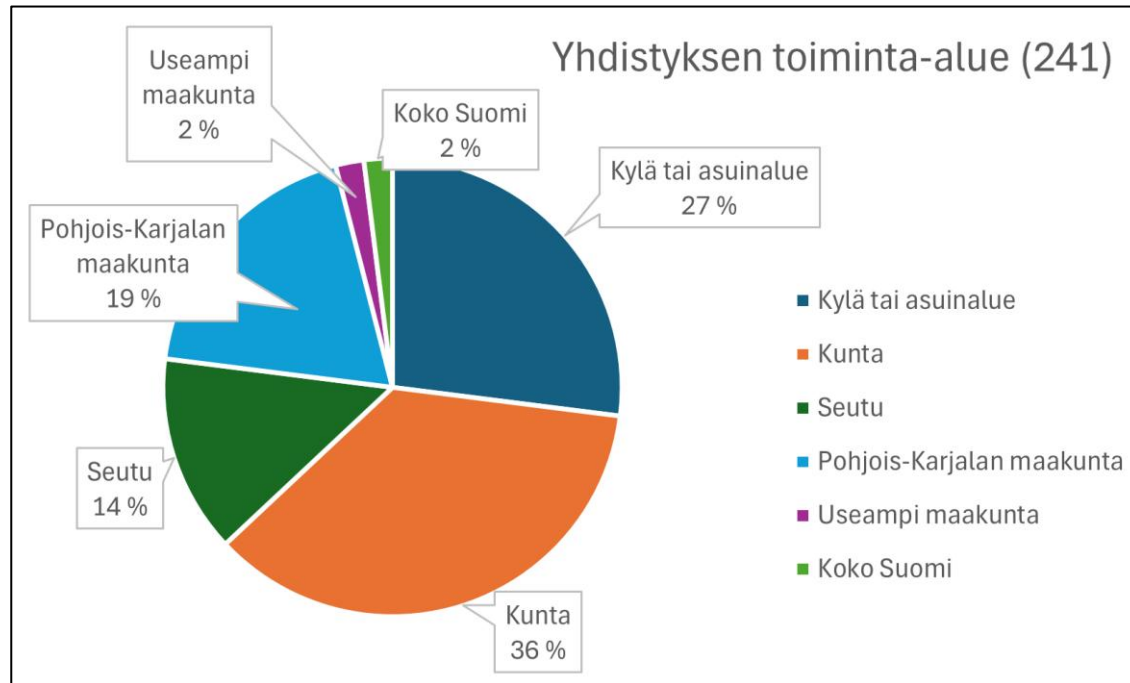
Vastauksia 245 eri yhdistyksestä

Kyselyn toteutti Pohjois-Karjalan
Sosiaaliturvayhdistys ry

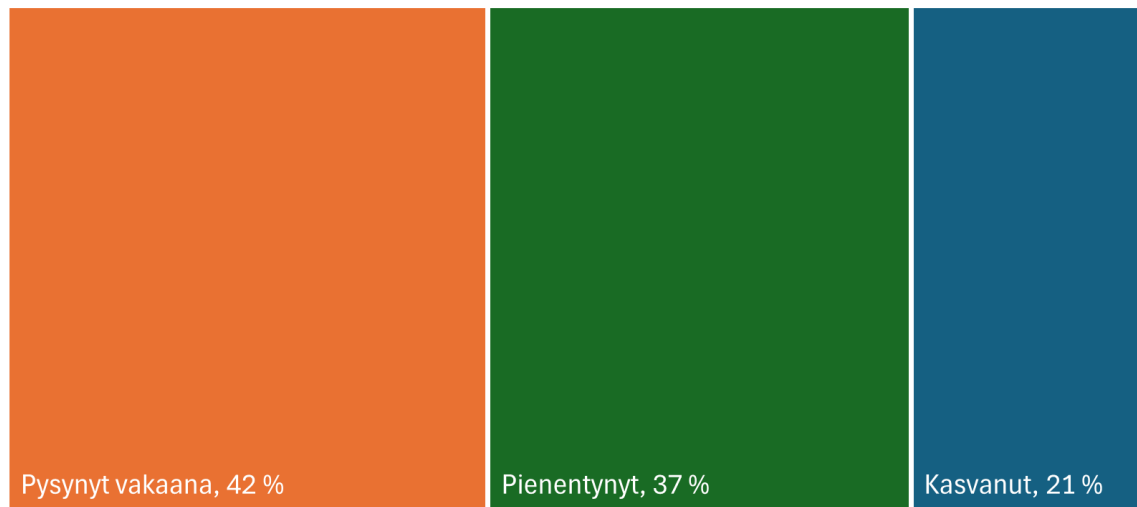
Toiminta-alue ja toimiala

Yhdistysten jäsenten ja vapaaehtoisten määrän kehitys

Jäsenmäärän kehitys viimeisen viiden vuoden aikana (243)

■ Kasvanut ■ Pysynyt vakaana ■ Pientynyt

Vapaaehtoisten määrän kehitys viimeisen viiden vuoden aikana (244)

■ Kasvanut ■ Pysynyt vakaana ■ Pientynyt

Vapaaehtoisten määrään vaikuttaneet asiat

Vapaaehtoisten määrä kasvanut:

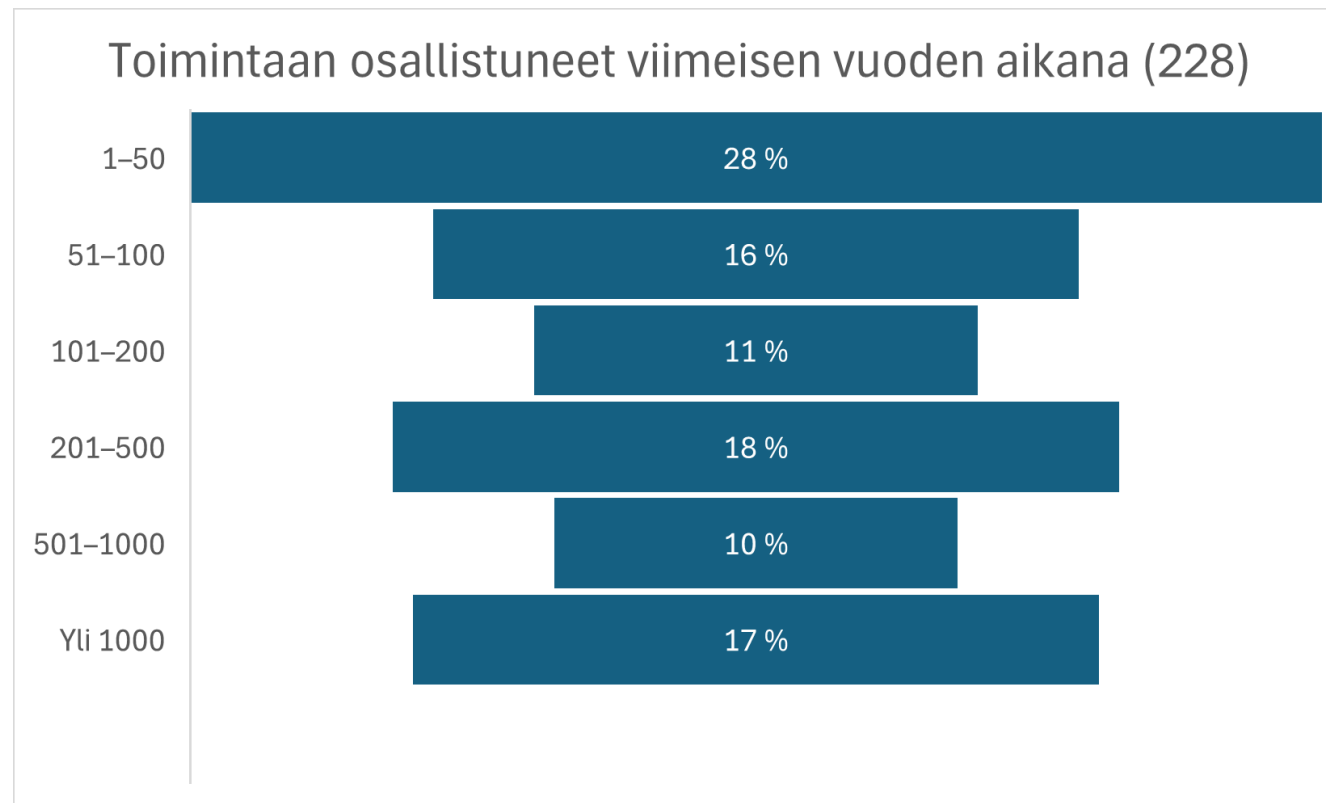
- + Merkityksellinen tekeminen
- + Yhteisöllisyyden tarve
- + Uudet ja monipuoliset toiminnat
- + Mainostaminen, näkyvyys
- + Toiveet huomioidaan paremmin
- + Vastuunjako useammalle
- + Aktiivinen vetäjä
- + Yhdessä tekemisen ilo

Vapaaehtoisten määrä laskenut:

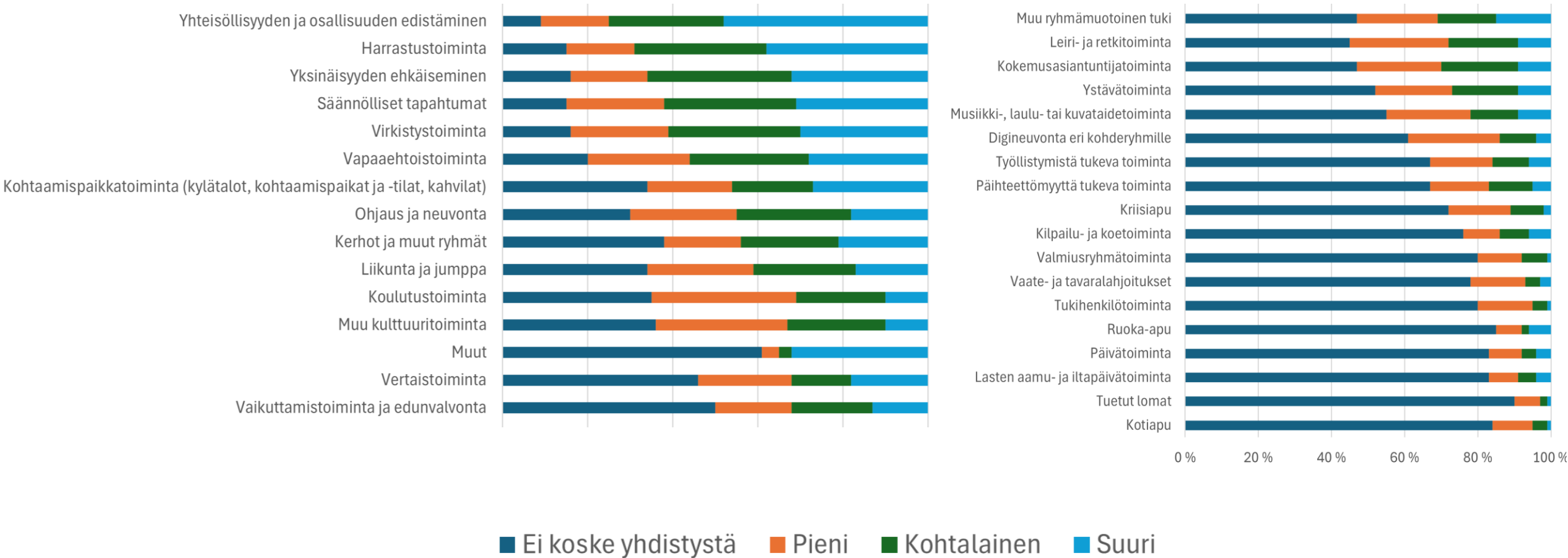
- Ikääntyminen
- Henkilökohtaiset syyt
- Voimavarojen väheneminen
- Työssäkävien kiireet
- Kiinnostuksen puute

Toimintaan osallistuneet

Kyselyyn vastanneet yhdistykset (228) tavoittivat vuoden 2025 aikana yhteensä noin **404 400 ihmistä**.

Yhdistysten toiminta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (245)

Yhdistysten tärkeimpiä toimintamuotoja:

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Harrastustoiminta

Yksinäisyyden ehkäiseminen

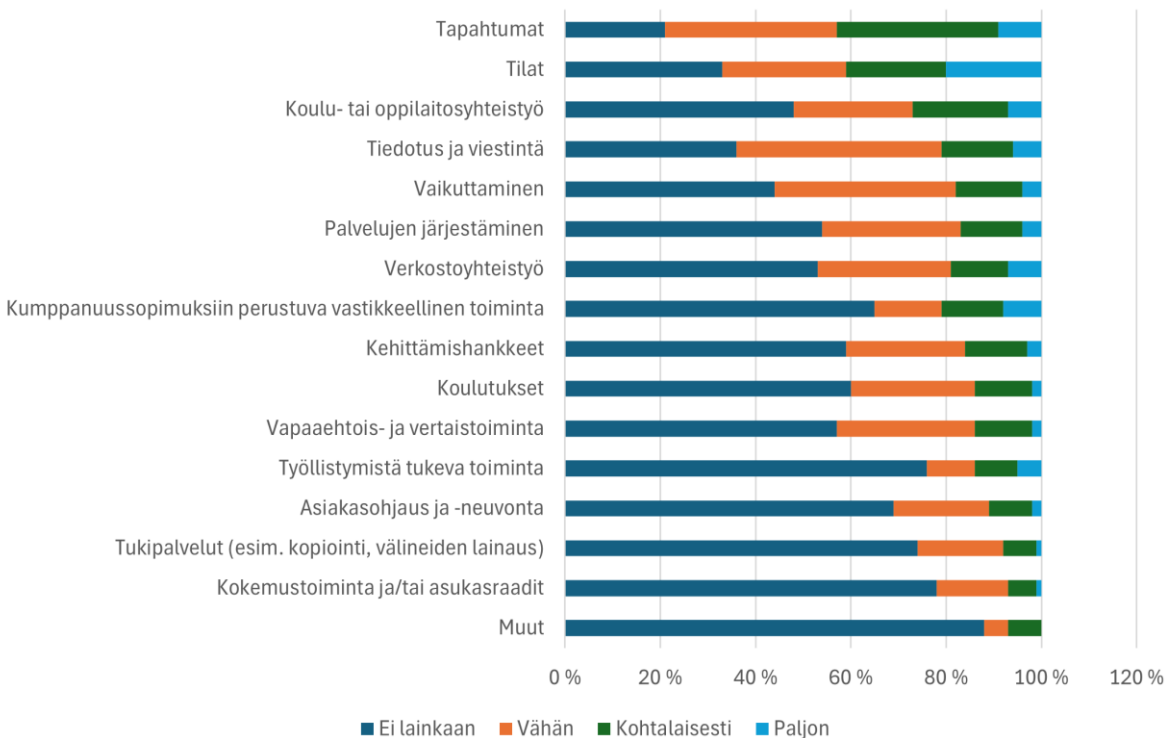
Säännölliset tapahtumat

Virkistystoiminta

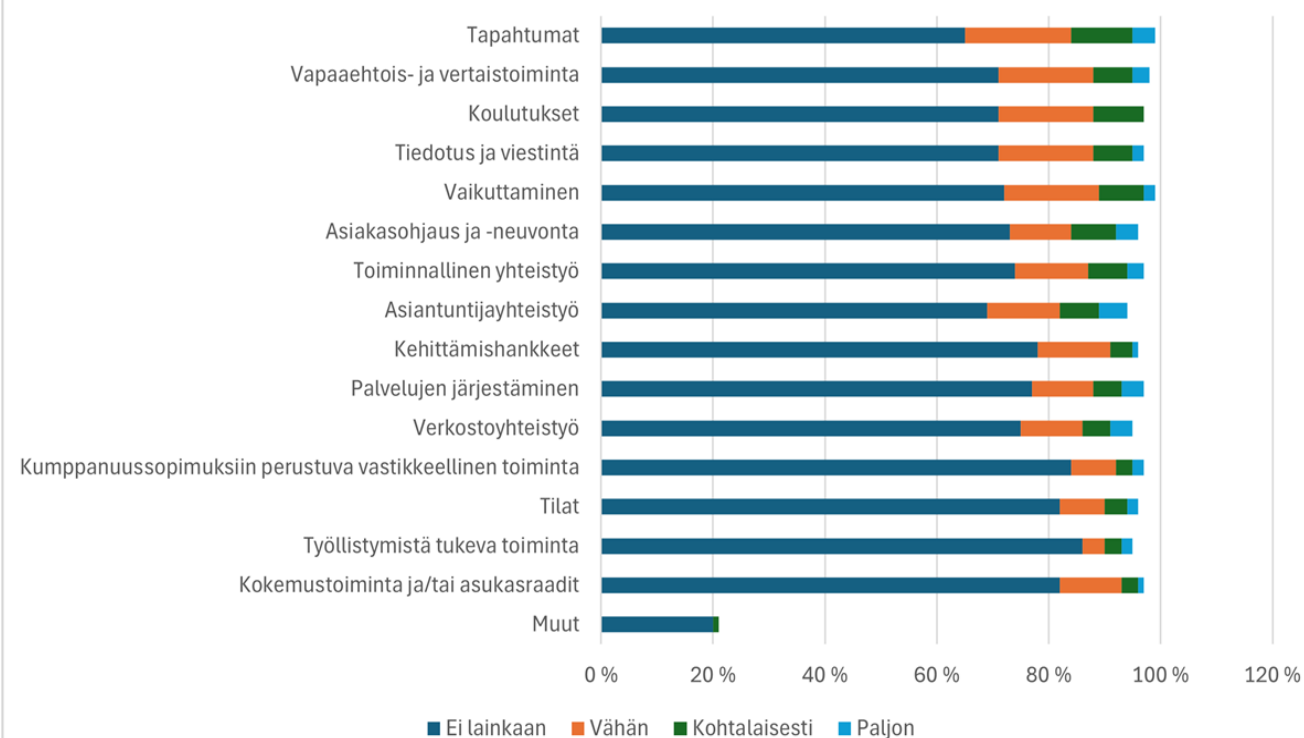

Yhteistyö kunnan ja Siun soten kanssa

Kuinka paljon yhdistyksellenne on yhteistyötä kunnan kanssa seuraavissa asioissa? (242)

Kuinka paljon yhdistyksellenne on yhteistyötä hyvinvointialue Siun soten kanssa seuraavissa asioissa? (238)

Kehittämissuhteet yhdistysten ja Siun soten väliselle yhteistyölle

- Tiedon lisääminen yhdistysten toiminnasta
- Järjestöjen asiantuntijuuden tunnistaminen ja hyödyntäminen
- Ennakoiva työ ja koulutukset
- Siun soten vierailut yhdistyksiin
- Kumppanuuksien haku mahdolliseksi ilman ulkopuolisia hankerahoituksia
- Taloudellinen tuki

Järjestökenttä on murroksessa

- Väki vanhenee ja vähenee
- Nuoria hankala saada mukaan
- Tulevaisuus aiheuttaa huolta ja epävarmuutta
- Julkinen tuki vähenee
- Järjestöjä edelleen runsaasti – jokaiselle jotakin
- Yhdistykset yhdistävät voimansa – yhteistyöllä eteenpäin
- Järjestöjä tullaan tarvitsemaan entistä enemmän
- ”Tulevaisuuden takia järjestötoimintaa tehdään”

Rahoituksen haasteet
valtionavustusten radikaali
vähentyminen valtakunnallisesti
→ uusille toiminnoille vaikea
saada avustusta, toimintojen
supistuminen tai lakkaaminen

Järjestötyöllistämisen
määrärahojen (palkkatuen)
niukkeneminen on vaikuttanut
merkittävästi järjestöjen
mahdollisuuksiin työllistää
→ toimintojen supistuminen tai
lakkaaminen

Väestön ikääntyminen
ja pula vapaaehtoisista
→ toimintojen supistuminen,
lakkaaminen ja yhdistysten
vähentyminen

Mitä Pohjois-Karjalan järjestökentällä tarvitaan?

... ja luottamusta tulevaisuuteen!

190 MILJOONAN LEIKKAUKSET.

NYKYTILANNE: MIHIN STEA-AVUSTUKSET KÄYTETÄÄN **NYT**?

80 % SUORAAN
IHMISTEN
AUTTAMISEEN

Kohtaamispaikat

Vertaistukiryhmät

Tuki ja neuvonta
yksilöille

Koulutus ja valmennus

Muut suorat palvelut
ja toiminta

20 % TOIMINNAN
MAHDOLLISTAMISEEN

Toiminnan organisointi

Vapaaehtoistoiminnan
koordinointi

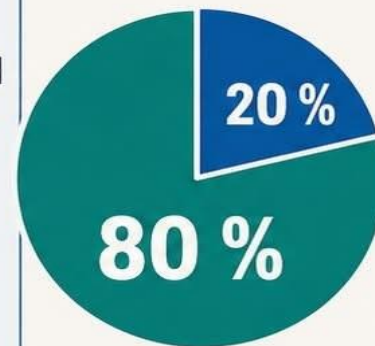
Avustusten hallinnointi
ja raportointi

Henkilöstö, talous ja
tietoturva

Tilat, viestintä ja muut
tukipalvelut

Nämä ovat tämän hetken jakosuhteet **NYT**.

Valtaosa avustuksista kohdistuu suoraan kohtaavaan toimintaan.

190 MILJOONAN LEIKKAUS = NOIN 50 % VÄHEMMÄN

**NÄIN SUURIA LEIKKAUKSIA EI VOI TEHDÄ ILMAN,
ETTÄ NE OSUVAT VÄISTÄMÄTTÄ MYÖS IHMISTEN TUKEEN.**

Ihmislähtöisyyttä, elinvoimaa ja osallisuutta hyvinvointialueelle

Järjestöjen merkitys ihmisille

Tiivistävät yhteiskunnan turvaverkkoa

Edistävät ennaltaehkäisevää työtä

Lisäävät ihmisten osallisuutta

Tuovat erityisosaamista hyvinvointialueelle

Näin hyvinvointialueet saavat järjestöjen hyödyn käyttöönsä

Järjestöjen asiantuntemus osaksi palveluiden tuottamista ja kehittämistä

Järjestöt tunnustetaan hyvinvointialueen strategiakirjauksissa

Järjestöt mukaan hoito- ja palvelu-polkuihin

Järjestöt pidetään elinvoimaisina

Avustuksilla

Selkeillä yhteistyön ja kumppanuuden toimintatavoilla

Nimeämällä taho vastaamaan tiedonkulusta ja yhteistyöstä järjestöjen kanssa

Lähde: SOSTEn ja Fountain Park Oy:n aivoriihi 02/2022

- n = 464, joista neljä ryhmävastauksia
- Vähintään yksi vastaus kaikilta 21 hyvinvointialueelta ja Helsingistä
- Vastanneista 46 % kertoi järjestönsä toimivan valtakunnallisesti

Sosiaalinen raportointi

– ilmiöhavaintoja kootaan jatkossa myös järjestökentältä

- Osana Siun soten sosiaalisen raportoinnin mallia, yksi raportti vuosittain
- Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys kokoaa järjestöiltä ilmiöhavaintoja sähköisellä lomakkeella ja koostaa järjestöjen havainnoista raportin osaksi hyvinvointialueen sosiaalista raportointia
- Pilotoidaan 6/2026 alkaen Pohjois-Karjalassa
- Myöhemmin mahdollisesti seurakunnat mukaan
- Järjestöiltä koottavat ilmiöhavainnot myös kuntien hyödynnettävissä

ARVI – arvokas arki ikämiehille –hanke (STEA 2025-2027)

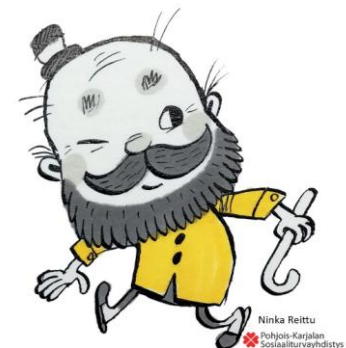
<https://www.pksotu.fi/arvi-arvokas-arki-ikamiehille-hanke/>

Toiminta-alue:

- Joensuu: Rantakylä, Eno, Hammaslahti, Kiihtelysvaara, Tuupovaara
- Outokumpu
- Juuka
- Polvijärvi

Vuonna 2025 ARVI-toiminnassa

- **117 ryhmäkokoontumista**
- **2269 osallistumiskertaa**
- **315 eri osallistujaa.**
- **77 vapaaehtoista vertaismiestä.**
- Ohjausta ja neuvontaa annettiin 70 kertaa 45 henkilölle.

KiihtelysVelmut: Mitä kaikkea tapahtuu automatkan aikana?

Kokoontumispäivä joka toinen viikko maanantai

- 9.00 Vuokra-auton hakeminen/vastaanotto
- 9.20 Vapaaehtoiset kyytiin kaupungista (jos maht.)
- 10.15 Selkien Havukkalammentieltä kyytiin 2 miestä
- 10.40 Heinävaarantien varressa käydään katsomassa yhtä yksinasuvaa (lähtee Velmuihin)
- 11.00 Keskipjärventie kyytiin 1–3 miestä tilanteiden mukaan
- 11.15 Heinävaaran K-kaupalta yksi vapaaehtoisvelmu kyytiin, jos mahtuu.
- 11.30 Kiihtelysvaaran Sale ja kauppa-asiat
- **12.00 Velmujen kokoontuminen alkaa ja auto hakee hoivakodista 1-3**
- 14.00-16.30 sama reitti päinvastoin, auton tankkaus ja palautus

Ennakkotyöt

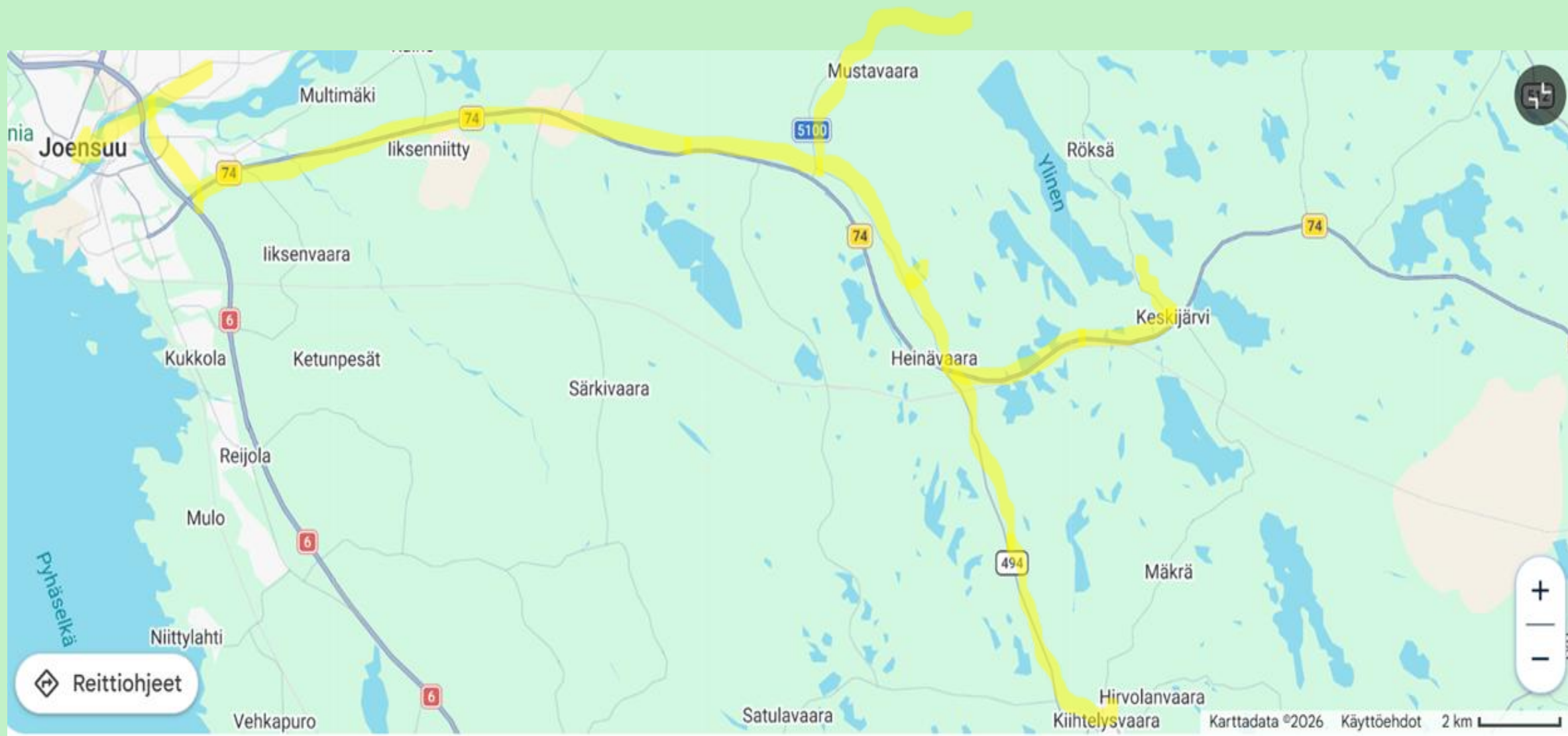
- Tavarakassien tarkistus, alustava ostoslista
- Perjantaina viestit kokoontumisesta, puhelut ja kyydin sopiminen

Matkalla tapahtuu paljon asioita:

- jalkautumista huoltoasemat tai kauppoille, jos aikaa
- erilaiset elämäntilanteet, kuulumiset ja terveysasioita
- ajankohtaiset mm. uutiset ja maailmanmeno
- muisteluja maisemien mukana (kenen palsta, miten kuljettu)
- tuttujen näkemistä ja asiointia (kirjasto, kauppa, pankkiautomaatti ja apteekki)
- tekniikkaan liittyviä kysymyksiä (puhelin ja netti)
- leikinlaskua, sananlaskuja, kaskuja
- suunnittelua ruuan, tekemisen ja toiminnan suhteen
- toiveita ja haaveita

KYYDIN MERKITYS mm: kulkeminen toimintaan, sosiaalinen tapahtuma, matalankynnyksen palveluohjaus, toiminnan arvioiminen, kehittäminen ja uuden ideoiminen, asiointikyyti, jalkautuminen

Matka kartalla

Ninka Reittu

 Pohjois-Karjalan
Sosiaaliturvayhdistys ry

Kiitos!

Yhteystiedot:

Anne Pyykkönen

anne.pyykkonen@pksotu.fi

p. 045 117 9340

Pohjois-Karjalan

Sosiaaliturvayhdistys ry

Torikatu 9 A 3.krs, 80100 Joensuu